

NOVA GORICA - Ana Frank - zgodba za sedanost

Imajo Anino starost, zato jim vrstniki bolje prisluhnejo

Devetošolke, ki vodijo po razstavi v avli telovadnice novogoriške osnovne šole (levo), dijakinje in maketa skrivališča, v ozadju portret Ane Frank (desno)

FOTO K.M.

»Če se dovolj poglobiš v zgodbo Ane Frank, jo zlahka začutiš in se z njo poistovetiš, bila je podobne starosti, kot smo sedaj mi. Prav zato bi se morali zamisliti nad tem, da to, kar imamo danes, ni nekaj samoumevnega,« pravi Nika Vrabc, ena od enajstih devetošolk in devetošolcev z novogoriške osnovne šole Milojke Štrukelj, ki bodo do sredine marca vrstnike vodili po potujoči razstavi *Ana Frank - zgodba za sedanost*. Odprli so jo v ponedeljek v avli šolske telovadnice ob udeležbi predstavnika nizozemske ambasade Paula van Ostveena in ravnateljice šole Janeza Kobeta.

S pomočjo življenja in dnevnika Ane Frank je na razstavi prikazana usoda vseh Judov v času druge svetovne vojne. Sestavljena je iz 33 panelov, ki so nastali v Hiši Ane Frank v Amsterdamu. Na njih je slikovno gradivo, obogateno s teksti, ki pojasnjujejo zgodovinsko ozadje določenih dogodkov v omenjenem obdobju in hkrati osvetljujejo fragmente iz Aninega dnevnika. Obiskovalca se še posebej dotakne besede strtega Aninega očeta Otta, edinega preživelega izmed osmerice, ki se je skrivala v amsterdamski hiši, ko ob vrnitvi iz taborišča izve za usodo svojih otrok.

V enaki obliki, le da je besedilo vsakič prevedeno v jezik države, kjer gostuje, potuje razstava po vsem svetu. »Razstava je v Novo Gorico prišla iz Kopra, od nas bo naprej potovala v Avstrijo,« pojasnjuje Katjuša Batič, učiteljica zgodovine na Osnovni šoli Milojke Štrukelj. Včasih se znotraj krovnega projekta združita dve sosednji državi, takšen primer sta Avstrija in Slovenija, zato so razstavnici paneli, ki so trenutno na ogled v Novi Gorici, v nemškem in slovenskem jeziku. »Osnovno razstavo iz Hiše Ane Frank pa smo mi opremili še z besedilom v pisavi za slepe - bralici in maketo skrivališča, kjer se vzporedno z razstavo dotaknemo še diskriminacije v da-

našnjem času. Pozornost smo tako namenili slepim in slabovidnim osebam,« dodaja Jure Stušek, eden od treh članov ekipe, ki vodi projekt, in jih je za ambasadorje Ane Frank imenovala nizozemska ustanova Hiša Ane Frank.

Razstava bo, kot rečeno, v Novi Gorici na ogled do 14. marca, vsa vodenja po njej pa je prevzela skupina enajstih devetošolcev, ki se je v ta namen udeležila celodnevnega izobraževanja. »Na razpolago bodo, če se bodo za ogled najavile skupine ali posamezniki. Med vodenjem po razstavi bodo predstavili življenje v času druge svetovne vojne, življenje Ane Frank in njeno usodo,« pravi Batičeva.

S tem, da mlade po razstavi vodijo njihovi vrstniki, se skušajo avtorji projekta dotakniti prav te ciljne publike. »Za nas je to tudi nova, a zanimiva in zabavna izkušnja,« pravi devetošolka Nika, ki nam je v imenu sovrstnic zaupala tudi, da gre kar za zahtevno nalogo ter da bi morali učenci in dijaki bolj ceniti trud tistih, ki njim v podobnih situacijah skušajo podajati znanje.

»Preseneča nas velik interes med učenci in dijaki za vodenja po razstavi, ki potekajo na posameznih šolah. Pogosto ne vedo, kaj pričakovati, ko pa se enkrat soočijo s tem, ugotovijo, da ne gre za nič strašnega. Sošolci njim bolj prisluhnejo kot pa učiteljem. Spoznajo pa tudi, da jim gre na živce, če se njihovo občinstvo pogovarja, medtem ko oni vodijo po razstavi, iste stvari torej, kot jih sicer počnejo sami,« ugotavlja dijaški ambasador Jure Stušek.

Pri projektu poleg že omenjene Hiše Ane Frank iz Amsterdama sodelujejo še Muzej novejšje zgodovine Slovenije, nizozemsko veleposlaništvo, slovenska Zveza društev slepih in slabovidnih in založba KUD Sodobnost International.

Katja Munih

ŠTEVERJAN - Kulturni praznik posvetili vojni

Oblaki so bili »rudeči«

Poleg petja in recitacij predavanje o literarni ustvarjalnosti in predstavitev knjige o beguncih

Mali briški slavčki (levo), Ana Toroš in Vili Princič (zgoraj), pevka Tatjana Mihelj (desno)

BUMBACA

Dan slovenske kulture so pri Briškem griču v Števerjanu počastili s prireditvijo, posvečeno stoletnici prve svetovne vojne, ki je tudi na Goriškem pustila trajna znamenja v ljudeh in prostoru. Dobro obiskane večeru v dvorani na Bukovju je bil naslov *Oblaki so rudeči*, ki se sklicuje na narodno slovensko pesem iz vojnega časa.

Ta opeva rdeče obarvano večerno obzorje, ki naznanja, da se bo nekaj hudega zgodilo. In res je izbruhnila vojna.

V večer so uvedli z Gregorčičevo *Sočič*, ki je krvavo soško fronto napovedala več kot 35 let pred začetkom vojne. Zelo prepričljivo je pesem recitala Jana Štekar, mlada članica društvene recitatorske skupine. Občinstvu je izrekla dobrodošlico in nato povezovala spored Ingrid Komjanc, ki je uvodoma povedala, da dogodek prirejajo v okviru projekta *Bunker 1915-1918*, ki poteka v režiji goriškega Kulturnega doma.

V nadaljevanju programa so se prepletali nastop otroškega zbora, prebiranje spominskih zapisov, pevske in glasbene točke, predavanje o literarni ustvarjalnosti pred sto leti, predstavitev knjige o beguncih in projekcija fotografij. Pod vodstvom Valentine Nanut in ob klavirski spremljavi Erike Tomsic je pred publiko stopil društveni otroški pevski zbor Mali briški slavčki, ki je zaradi bolezni nekaterih pevcev nastopil v nekoliko okrnjeni postavi. Ne glede na to so člani zborčka zelo pogumno stopili pred publiko in nakazali, da se bodo vztrajnostjo razvili v dobre pevce. O literarnem ustvarjanju primorskih Slovencev med prvo svetovno vojno je na zanimiv način spregovorila Ana Toroš, po rodu iz goriških Brd in profesorica na novogoriški univerzi. Pazljivim poslušalcev je prenesla krajši izsek dolgega predavanja na to temo, ki ga je imela pred meseci na mednarodnem simpoziju v francoskem Marseillu.

Najbolj je izpostavila dejstvo, da celo ugledni gostje s priznanih univerz z vsega sveta bolj malo vedo o slovenski prisotnosti v teh krajih, še manj pa o literarnih in nasploh umetniških dejavnostih naših ljudi. K njeni udeležbi v Franciji je pristopil tudi goriški Kulturni dom, ki je tudi to pobudo vključil v projekt *Bunker 1915-1918*.

Večer je obogatila novogoriška pevka Tatjana Mihelj, ki se zelo uveljavlja na sceni slovenske pop glasbe. Poznana je tudi v zamejstvu, saj večkrat nastopa tudi na prireditvah, katerih pobudnik je goriški Kulturni dom. Najprej je ob klavirski spremljavi Anžeta Vrabca zapela pesem *Oblaki so rudeči*, v nadaljevanju pa še nekaj pesmi iz tistega obdobja in pa nekaj znanih slovenskih »evergreenov«. Izkazala se je tudi društvena recitatorska skupina, ki je tragedijo prve svetovne vojne prikazala skozi begunsko zgodbo števerjanske družine Škrjanc. Zgodbo so prebirale Julija, Nastja, Anja in Veronika.

Kulturni delavec in publicist Vili Princič je ob koncu večera predstavil svojo knjigo *V Brucku taborišču... 1915-1918*, ki opisuje življenje beguncev iz Posočja v barakarskem naselju blizu Dunaja. Predstavitelj je avtor podkrepil s projekcijo fotografij, ki najbolj nazorno pričajo o neznosnih življenjskih razmerah primorskih mater s kopico otrok daleč od svojih vasi. Ob koncu so prireditelji večera pozvali prisotne na vsakoletno prireditev *Od Prešerna do mimoze*, ki bo v soboto, 19. marca, na Bukovju.

ŠTANDREŽ - sKultura 2001

Tri skulpture bodo krasile Solkan, v maju mozaik z zavetniki na meji

V Solkanu bodo jutri, 25. februarja, odkrili tri skulpture, ki so nastale na mednarodnem kiparskem srečanju pri Štandrežu, posvečenem spominu na prvo svetovno vojno. Prva bo nameščena ob poslopju pri pokopališču, v katerem je urejena muzejska zbirka. Druga bo krasila manjši krajevni park, tretja pa trg ob cerkvi. Solkanu jih je podarilo štandreško združenje sKultura 2001, ki priraja kipaarska srečanja na Jeremitišču. Jutrišnja svečanost ob odkritju bo z začetkom ob 16.30 potekala na omenjeni lokaciji pri pokopališču. V programu bodo sodelovali predsednik sKulture 2001 Marjan Brescia, načelnica Oddelka za družbene dejavnosti mestne ob-

čine Marinka Saksida in predsednica sveta Krajevne skupnosti Darinka Kozinc.

Vse kaže, da bo še pred poljetem - predvidoma v mesecu maju - končno nameščena tudi večja skulptura piramidne oblike, ki bo upodabljala sveta brata Cirila in Metoda ter svetega Benedikta, zavetnike Evrope, pa še evropsko zastavo. Gre za plod sodelovanja med ljubljansko likovno akademijo in šolo mozaika iz Spilimberga, ki bo stal na nekdanjem mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba. Združenje sKultura 2001 je namreč pridobilo dovoljenje spomeniškega varstva, ki ga je zahtevala občina. Postavitelj je bila napovedana že leta 2012.

Kipar ustvarja na Jeremitišču